

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра урології з судовою медициною

СИЛАБУС

Урологія

(назва навчальної дисципліни)

Вибіркова дисципліна

(дисципліна нормативна/ вибіркова)

рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
спеціальність	222 «Медицина»
кваліфікація освітня	магістр медицини
кваліфікація професійна	лікар
освітньо-професійна програма	«Медицина»
форма навчання	денна
курс та семестр вивчення навчальної дисципліни	4 курс, 7-8 семестри

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	1. Саричев Леонід Петрович, д.мед.н., професор. 2. Сухомлин Сергій Адольфович, к.мед.н., доцент. 3. Саричев Ярослав Володимирович, к.мед.н., доцент. 4. Супруненко Сергій Миколайович к.мед.н., доцент. 5. Панасенко Сергій Миколайович, асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/med-two/kafedry/urology/workers
Контактний телефон	1. 053225667
E-mail:	1. leonid.sarychev@gmail.com 2. urol@i.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://www.umsa.edu.ua/fakultets/med-two/kafedry/urology

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3 кредити / 90 год., із них:

Лекції – 6 год.

Практичні заняття – 34 год.

Самостійна робота - 50 год.

Вид контролю: підсумковий модульний контроль

Ознаки навчальної дисципліни

Характер дисципліни - вибіркова

Рік навчання - 4

Семестр - 7-8

Політика навчальної дисципліни.

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і студенти діють відповідно до наступних нормативних документів (<https://www.umsa.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>):

«Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про академічну добросесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету»

(https://www.umsa.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/zr3FjyN6oKY7qqQax2EfYjhdlnZg7YvhqyD58WZj.pdf) ;

«Правила внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті»;

«Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти ПДМУ»;

«Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці»;

«Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти»;

«Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету»;

«Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні здобувачів освіти Полтавського державного медичного університету».

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог викладача до здобувача освіти при вивченні дисципліни та ґрунтуються на засадах академічної добросесністі.

Дотримання академічної добросесністі здобувачами освіти з дисципліни передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної добросесністі вважається: академічний plagiat, самоплагiat, фабрикація, фальсифікація, списування, обман.

За порушення академічної добросесністі здобувачі освіти можуть бути притягнені до *відповіальності* згідно нормативних документів.

Здобувачі освіти, вивчаючи дисципліну «Урологія», зобов'язані:

- виконувати графік навчального процесу і не допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних на те причин, приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять;

- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;

- дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду) осіб, затвердженого рішенням ректорату від 29.08.2014 року;

- підтримувати порядок в навчальних кімнатах, дбайливо та охайнно відноситись до майна кафедри;

- не виносити без дозволу науково-педагогічних працівників речі та різне обладнання з навчальних кімнат та кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;

- дотримання морально-етичних принципів перебування на території клінічних баз.

Здобувачам освіти, вивчаючи дисципліну «Урологія», забороняється:

- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;

- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв’язку та отримання інформації без дозволу викладача;

- займатись стороною діяльністю, відволікати інших здобувачів освіти та заважати викладачу;

- вживати наркотичні засоби, психотропні речовини та їх аналоги, спиртні напої на кафедрі, палити на території кафедри і перебувати в приміщенні кафедри в стані алкогольного, наркотичного або іншого сп’яніння;

- вчиняти противправні та аморальні дії, що можуть створити небезпечні умови для здоров’я та/або життя оточуючих, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Урологія – навчальна клінічна дисципліна, що містить систематизовані наукові дані щодо захворювань органів сечової та чоловічої статевої систем, вивчає і розробляє питання їх діагностики, лікування та профілактики. Засвоєння теоретичного матеріалу здобувачами освіти супроводжується набуттям відповідних інтегральних, загальних і фахових компетентностей.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система особливих медичних знань, умінь і навиків, призначених для вирішення конкретних завдань у клінічній практиці, що стосується лікувань захворювань органів сечової та чоловічої статевої систем.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв’язки)

Урологія, як навчальна дисципліна, *базується на вивченні*: медичної і біологічної фізики, анатомії людини, мікробіології, вірусології та імунології, гістології, цитології та ембріології, фізіології, внутрішніх хвороб, хірургії, патоморфології, патофізіології, радіології, неврології, офтальмології, фтизіатрії.

Урологія, як навчальна дисципліна, *закладає основи вивчення* здобувачами освіти: інфекційних хвороб, епідеміології, професійних хвороб, онкології, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та формування умінь застосувати знання з урології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

– **метою** вивчення навчальної дисципліни є оволодіння методами діагностики, лікування та профілактики хвороб органів сечової і чоловічою статевої систем, насамперед тих із них, які мають найбільш широке розповсюдження.

– **основними завданнями** вивчення дисципліни є закладання теоретичних основ урології як науки (термінологія, методи дослідження, загальні клінічні симптоми основних захворювань органів сечової та чоловічої статевої систем, принципи діагностики та лікування, профілактики захворюваності) та відпрацювання практичних навичок з дослідження, з методів надання невідкладної допомоги.

Комpetентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні, матриця компетентностей)

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти компетентностей:

- **інтегральні**: здатність розв’язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров’я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог;

- **загальні**:

1. здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

2. здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

3. знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

4. навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

5. здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

6. здатність приймати обґрутовані рішення;

7. здатність працювати в команді.

- **спеціальні** (фахові, предметні):

1. здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання;

2. здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань;

3. здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги;

4. навички надання екстреної медичної допомоги.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні

знати:

- загальні питання організації урологічної допомоги;
- причини розвитку патологічних процесів;
- особливості клінічної симптоматики основних захворювань органів сечової і чоловічої статевої систем;
- тактику лікування.

вміти:

- виставити попередній діагноз поширених урологічних захворювань та пошкоджень;
- надати першу лікарську допомогу;
- прийняти рішення щодо наступної лікарської допомоги;
- висвітлити зв'язок патологічного процесу в організмі із захворюванням органів сечової і чоловічої статевої систем, визначити і надати лікарські пропозиції;
- на основі знання епідеміології, ролі факторів зовнішнього середовища, генетичних і соціальних факторів, сучасних досягнень урології вміти проводити профілактичні заходи щодо запобігання виникнення пошкоджень органів сечостатевої системи і розвитку тяжкої форми інвалідності – ниркової недостатності.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№/пп	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Урологія	6
1	Гострий піелонефрит. Хронічний піелонефрит. Паранефрит. Піонефроз. Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідидиміт, орхіт. Сечокам'яна хвороба 1. Класифікація гострого піелонефриту. Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції. Значення місцево-ниркових рефлюксів, загального стану організму, його імунобіологічної реактивності у виникненні піелонефриту. Місцеві чинники, які сприяють розвитку піелонефриту. Різні патоморфологічні форми гострого піелонефриту: серозний, апостематозний, карбункул нирки, абсцес нирки, некротичний папіліт, емфізематозний та ксантогранулематозний піелонефрити. Клініка, діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Найбільш поширені антибактеріальні препарати. Значення визначення чутливості мікрофлори сечі до антибіотиків. Ургентні методи відновлення пасажу сечі із нирки: катетеризація, ендоуретеральне стентування, пункцийна черезешкірна (перекутанна) нефростомія. Сепсис та синдром системної запальної відповіді. 2. Хронічний піелонефрит. Етіологія. Фази клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. Гострий і хронічний паранефрит. Паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції. Клініка. Шляхи проривання гною. Діагностика. Лікування. Піонефroz: клініка, діагностика, лікування. 3. Цистит: класифікація, шляхи проникнення інфекції. Фактори, які сприяють виникненню циститу: місцеві, загальні. Симптоматика. Діагностика. Лікування. Простатит: визначення, класифікація, етіологія, клініка. Діагностика. Шляхи прориву абсцесу передміхурової залози. Лікування простатитів. Уретрит: етіологія і патогенез, класифікація. Види збудників. Клінічний перебіг, діагностика. Лікування уретритів та їх ускладнень. Епідидиміт та орхіт: визначення, етіологія, патогенез. Клінічний перебіг, діагностика і лікування. Каверніт: визначення, етіологія, клінічний перебіг, діагностика, лікування. 4. Епідеміологія сечокам'яної хвороби. Етіологія і патогенез. Класифікація каменів за розміром, локалізацією та хімічним складом та рентген контрастністю. Камені нирок та сечоводів: клінічна картина, діагностика, лікування. Коралоподібний нефролітіаз, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення каменів нирки та сечоводів. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Показання до оперативного лікування. Камені сечового міхура: етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. Камені уретри: клініка, діагностика, лікування. Камені передміхурової залози: клініка, діагностика, лікування.	2
2	Травматичні пошкодження органів сечової та чоловічої статевої систем. 1. Пошкодження нирок: відкриті і закриті. Пошкодження нирок в поєднанні з травмою інших органів. Класифікація, клінічні прояви, діагностика, консервативне і оперативне лікування. 2. Ятрогенні пошкодження нирок і сечоводів: клініка, діагностика, лікування. 3. Пошкодження сечового міхура: відкриті і закриті. Класифікація, клінічні прояви, особливості діагностики. Діагностичне значення проби Зельдовича та цистографії (техніка виконання та інтерпретація). Консервативне та оперативне лікування. 4. Пошкодження сечівника. Причини пошкодження і механізм травми. Клініка, діагностика, лікування. Висідна уретроцистографія та її діагностична цінність. Епіцистостомія і дренування урогематоми. Можливість первинної пластики сечівника. 5. Пошкодження органів калітки: види пошкоджень, симптоматика, діагностика, лікування.	2
3	Новоутворення органів сечової та чоловічої статевої систем. 1. Рак паренхіми нирки: етіологія, патологічна анатомія, симптоматика, діагностика, шляхи метастазування, лікування.	2

	<p>2. Пухлина Вільмса – аденоміосаркома: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування.</p> <p>3. Рак ниркової миски та сечоводів: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування.</p> <p>4. Рак сечового міхура: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. Місце ендоскопічної хірургії в лікуванні раку сечового міхура.</p> <p>5. Гіперплазія передміхурової залози. Етіологія і патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Сучасні малоінвазивні методи лікування гіперплазії, показання до їх виконання.</p> <p>6. Рак передміхурової залози. Етіологія. Стадії захворювання. Клінічна картина, діагностика, лікування. Значення простатичного специфічного антигену в діагностиці рака передміхурової залози. Гормонотерапія рака передміхурової залози.</p> <p>7. Пухлини яєчка. Патогенетичне значення травми яєчка і крипторхізму в розвитку пухлин яєчка. Шляхи метастазування. Клінічна картина, діагностика, лікування.</p> <p>8. Рак статевого члена. Етіологія. Роль фімозу і баланопоститу в розвитку раку статевого члена. Клініка, діагностика. Принципи лікування.</p>	
--	--	--

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті

Проведення семінарських занять не передбачено навчальним планом

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1. Урологія	
	Змістовий модуль 1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статевої систем. Симптоми урологічних захворювань. Методи дослідження урологічних хворих. Аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статевої систем.	8
1	<p>Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статевої системи</p> <p>1. Анатомічна будова нирок (топографія, зовнішня та внутрішня будова, особливості кровопостачання та іннервациї).</p> <p>2. Анатомічна будова сечоводів (топографія, відділи, будова, фізіологічні звуження, кровопостачання та іннервация).</p> <p>3. Анатомічна будова сечового міхура (топографія сечового міхура у жінок та чоловіків, відділи, будова, кровопостачання та іннервация).</p> <p>4. Анатомічна будова чоловічого та жіночого сечівника (топографія чоловічого та жіночого сечівника, відділи чоловічого сечівника, будова, кровопостачання та іннервация чоловічого та жіночого сечівника).</p> <p>5. Фізіологія нирок, сечоводів, сечового міхура, чоловічого та жіночого сечівника.</p> <p>6. Анатомічна будова передміхурової залози (топографія, будова, кровопостачання та іннервация).</p> <p>7. Анатомічна будова калитки (топографія, оболонки калитки, кровопостачання та іннервация).</p> <p>8. Анатомічна будова сім'яної протоки, сім'яного канатика, сім'яного пухирця (топографія, будова, кровопостачання та іннервация).</p> <p>9. Анатомічна будова яєчка та придатка (топографія, зовнішня та внутрішня будова, кровопостачання та іннервация).</p> <p>10. Анатомічна будова статевого члена (топографія, будова, кровопостачання та іннервация).</p> <p>11. Фізіологія чоловічих статевих органів.</p>	2
2	<p>Семіотика урологічних захворювань</p> <p>1. Біль в поперековій ділянці. Загальна характеристика, етіологія, локалізація, іrrадіація. Ниркова колька. Етіологія і патогенез болю при захворюваннях сечового міхура, передміхурової залози та зовнішніх статевих органів.</p> <p>2. Розлади сечовипускання. Визначення, етіологія, патогенез. Странгурія, полакіурія, олігакіурія, ноктурія. Нетримання сечовипускання, його види. Невтримання сечовипускання. Гостра і хронічна затримка сечовипускання. Залишкова сеча та методи її визначення. Парадоксальна ішурія. Симптоми нижніх сечових шляхів.</p> <p>3. Кількісні зміни в сечі: фізіологічна і патологічна поліурія. Ніктурія. Олігурія. Анурія. Види анурії: дониркова, ниркова, післяниркова, їх причини.</p> <p>4. Якісні зміни в сечі: гематурія, її види, причини. Піурія, її види. Протеїнурія, її види. Бактеріурія, її види. Пневматурія. Хілурія. Зміни питомої ваги. Гемоглобінурія. Міоглобінурія. Кристалурія. Глюкозурія. Гідатидурія. Сперматурія. Патологічні зміни сперми та виділення із сечівника.</p>	2
3	Методи обстеження урологічних хворих	2

	<p>1. Особливості збору анамнезу при урологічних захворюваннях.</p> <p>2. Нирки. Огляд ділянки нирок. Пальпація нирок. Диференціально-діагностичне значення змін контурів поперекової ділянки. Головні патологічні процеси, що пальпаторно симулюють захворювання нирок. Діагностичне значення симптуму "постукування" по поперековій ділянці.</p> <p>3. Сечовий міхур. Основні патологічні процеси, які призводять до збільшення сечового міхура. Діагностичне значення огляду, пальпації і перкусії сечового міхура.</p> <p>4. Передміхурова залоза, сім'яні міхурці. Методика пальцового ректального дослідження. Зміни в передміхуровій залозі при різних її захворюваннях. Діагностичне значення аналізу секрету передміхурової залози.</p> <p>5. Сечівник. Методика огляду і пальпації та їх діагностична цінність.</p> <p>6. Статевий член. Діагностичне значення даних огляду і пальпації.</p> <p>7. Яєчко. Методика огляду і пальпації та їх діагностичне значення. Диференціально-діагностичне значення діафаноскопії.</p> <p>8. Лабораторні методи дослідження сечі та крові. Діагностичне значення загального аналізу сечі та крові. Методика та інтерпретація трисклянкової проби, аналізу сечі за Нечипоренко. Виявлення атипівих клітин в сечі та їх діагностичне значення. Діагностичне значення виявлення у крові простатичного специфічного антигену. Зміни біохімічних показників крові при урологічних захворюваннях</p> <p>9. Оглядовий знімок. Інтерпретація знімка: тіні кістково-м'язового апарату, скелетотопія нирок, зображення тіней нирок і патологічних утворень.</p> <p>10. Екскреторна урографія, її види. Види контрастних речовин. Методика виконання. Інтерпретація екскреторних уrogram. Протипоказання до виконання екскреторної урографії. Можливі ускладнення та їх профілактика.</p> <p>11. Ретроградна уретеропіелографія. Види контрастних речовин для ретроградної уретеропіелографії, кількість препарату, яку необхідно ввести в миску. Інтерпретація уретеропіелограм. Переваги і недоліки ретроградної уретеропіелографії.</p> <p>12. Цистографія, її види: низхідна, висхідна, мікційна. Суть методу, показання і методи виконання.</p> <p>13. Уретрографія, її види: висхідна і мікційна нисхідна, методика виконання, діагностична цінність. Ускладнення при уретрографії та їх профілактика.</p> <p>14. Ниркова ангіографія, її види. Фази ангіограми. Цінність ниркової ангіографії як функціонально-морфологічного методу. Показання і протипоказання до виконання ниркової ангіографії. Ускладнення та їх профілактика. Ангіографічні ознаки різних патологічних процесів в нирках.</p> <p>15. Комп'ютерна томографія і магнітно-резонансна томографія, показання до їх використання, діагностичні можливості.</p> <p>16. Позитронно-емісійна томографія, показання та діагностичні можливості.</p> <p>17. Динамічна та статична радіоізотопна ренографія, методика виконання. Діагностична цінність. Остеосцинтиграфія, показання до застосування в урології.</p> <p>18. Ультразвукове дослідження: визначення, види: трансабдомінальне, трансректальне і трансвагінальне дослідження, показання до них. Новітні різновиди ультразвукового дослідження: ультразвукова томографія, гармонійна ехографія, еластографія, тривимірна ультразвукове дослідження, віртуальна цистоскопія, ендolumінальна ультрасонографія, мікційна УЗ-цистоуретроскопія, еходоплерографія, тривимірна еходоплерографія; показання та діагностичні можливості.</p> <p>19. Пункційне дослідження нирки, ниркової миски і передміхурової залози під ультразвуковим контролем.</p> <p>20. Методи вивчення уродинаміки: урофлоуметрія, цистоманометрія, дослідження «тиск-потік».</p> <p>21. Види катетерів. Еластичні катетери Нелатона, Тімана, Фолея, Петцера, показання до їх використання. Шкала Шар'єра для визначення діаметра катетера. Катетеризація сечового міхура чоловіків і жінок. Можливі ускладнення катетеризації сечового міхура, їх профілактика і лікування. Методика проведення металевого катетера у чоловіків. Бужування уретри.</p> <p>22. Ендоскопія в урології. Інструменти для ендоскопічного обстеження. Уретроскопія. Цисто- і хромоцистоскопія. Техніка виконання уретроскопії, цистоскопії, хромоцистоскопії. Ускладнення цистоскопії, їх профілактика і лікування. Техніка катетеризації сечоводів. Уретероскопія, піелоскопія. Перкутанна піелоскопія, некроскопія. Показання та методика катетеризації сечоводів та встановлення сечовідних катетерів-стентів.</p>	
4	<p>Аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статевої систем</p> <p>1. Частота аномалій розвитку органів сечової і чоловічої статевої систем. Сучасна класифікація аномалій розвитку.</p> <p>2. Аномалії ниркових судин, нирок, сечоводів, урахуса, сечового міхура, сечівника, чоловічих статевих органів.</p>	2

	3. Клінічне значення аномалій розвитку, методи їх діагностики. 4. Ускладнення при аномаліях сечової і чоловічої статевої систем. 5. Принципи лікування. Показання до хірургічного лікування, оптимальний вік для оперативного втручання.	
	Змістовний модуль 2. Інфекційно-запальні захворювання органів сечової та чоловічої статевої систем. Сечокам'яна хвороба.	14
5	Гострий післонефрит 1. Класифікація. Етіологія, патогенез, шляхи поширення інфекції. Значення мисково-ниркових рефлюксів, загального стану організму, його імунобіологічної реактивності у виникненні післонефриту. Місцеві чинники, які сприяють розвитку післонефриту. 2. Різні патоморфологічні форми гострого післонефриту: серозний, апостематозний, карбункул нирки, абсцес нирки, некротичний папіліт, емфізematозний та ксантогранулематозний післонефрити. 3. Клініка, діагностика. 4. Лікування: консервативне і оперативне. Найбільш поширені антибактеріальні препарати. Значення визначення чутливості мікрофлори сечі до антибіотиків.	2
6	Гострий післонефрит 1. Ургентні методи відновлення пасажу сечі із нирки: катетеризація, ендоуретеральне стентування, пункцийна черезшкірна (перекутанна) нефростомія. 2. Сепсис та синдром системної запальної відповіді.	2
7	Хронічний післонефрит. Піонефроз. Паранефрит 1. Хронічний післонефрит. Етіологія. Фази клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. 2. Піонефроз: клініка, діагностика, лікування. 3. Гострий і хронічний паранефрит. Паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції. Клініка. Шляхи проривання гною. Діагностика. Лікування.	2
8	Цистит, простатит, уретрит, каверніт, епідидиміт 1. Цистит: класифікація, шляхи проникнення інфекції. Фактори, які сприяють виникненню циститу: місцеві, загальні. Симптоматика. Діагностика. Лікування. 2. Простатит: визначення, класифікація, етіологія, клініка. Діагностика. Шляхи прориву абсцесу передміхурової залози. Лікування простатитів. 3. Уретрит: етіологія і патогенез, класифікація. Види збудників. Клінічний перебіг, діагностика. Лікування уретритів та їх ускладнень. 4. Епідидиміт та орхіт: визначення, етіологія, патогенез. Клінічний перебіг, діагностика і лікування. 5. Каверніт: визначення, етіологія, клінічний перебіг, діагностика, лікування.	2
9	Туберкульоз сечової системи 1. Туберкульоз нирки: етіологія, патогенез. Шляхи проникнення збудника захворювання. Стадії розвитку захворювання. Патологоанатомічна картина. Клінічна картина. Методи діагностики. Сучасні методи лікування. Диспансерний нагляд. Види оперативного лікування.	2
10	Туберкульоз чоловічої статевої системи 1. Туберкульоз чоловічих статевих органів: етіологія, патогенез, клінічний перебіг. Діагностика та методи лікування.	2
11	Сечокам'яна хвороба 1. Епідеміологія сечокам'яної хвороби. Етіологія і патогенез. Класифікація каменів за розміром, локалізацією та хімічним складом та рентген контрастністю. 2. Камені нирок та сечоводів: клінічна картина, діагностика, лікування. Коралоподібний нефролітіаз, класифікація, клініка, діагностика, лікування. Ускладнення каменів нирки та сечоводів. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби. Показання до оперативного лікування. 3. Камені сечового міхура: етіологія, клінічна картина, діагностика, лікування. 4. Камені уретри: клініка, діагностика, лікування. 5. Камені передміхурової залози: клініка, діагностика, лікування.	2
	Змістовний модуль 3. Травматичні пошкодження органів сечової і чоловічої статевої систем. Новоутворення органів сечової і чоловічої статевої систем. Гостра і хронічна ниркова недостатність	8
12	Травматичні пошкодження органів сечової та чоловічої статевої систем 1. Пошкодження нирок: відкриті і закриті. Пошкодження нирок в поєднанні з травмою інших органів. Класифікація, клінічні прояви, діагностика, консервативне і оперативне лікування. 2. Ятрогенні пошкодження нирок і сечоводів: клініка, діагностика, лікування. 3. Пошкодження сечового міхура: відкриті і закриті. Класифікація, клінічні прояви, особливості діагностики. Діагностичне значення проби Зельдовича та цистографії (техніка виконання та інтерпретація). Консервативне та оперативне лікування.	2

	4. Пошкодження сечівника. Причини пошкодження і механізм травми. Клініка, діагностика, лікування. Висхідна уретроцистографія та її діагностична цінність. Епіцистостомія і дренування урогематоми. Можливість первинної пластики сечівника. 5. Пошкодження органів калитки: види пошкоджень, симптоматика, діагностика, лікування.	
13	Новоутворення органів сечової системи 1. Рак паренхіми нирки: етіологія, патологічна анатомія, симптоматика, діагностика, шляхи метастазування, лікування. 2. Пухлина Вільмса – аденоюсаркома: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. 3. Рак ниркової миски та сечоводів: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. 4. Рак сечового міхура: етіологія, патогенез, симптоматика, діагностика, лікування. Місце ендоскопічної хірургії в лікуванні раку сечового міхура.	2
14	Новоутворення органів чоловічої статевої системи 1. Гіперплазія передміхурової залози. Етіологія і патогенез. Клінічні прояви. Діагностика. Лікування: консервативне і оперативне. Сучасні малоінвазивні методи лікування гіперплазії, показання до їх виконання. 2. Рак передміхурової залози. Етіологія. Стадії захворювання. Клінічна картина, діагностика, лікування. Значення простатичного специфічного антигену в діагностиці рака передміхурової залози. Гормонотерапія рака передміхурової залози. 3. Пухлини яєчка. Патогенетичне значення травми яєчка і крипторхізму в розвитку пухлин яєчка. Шляхи метастазування. Клінічна картина, діагностика, лікування. 4. Рак статевого члена. Етіологія. Роль фімозу і баланопоститу в розвитку раку статевого члена. Клініка, діагностика. Принципи лікування.	2
15	Гостра і хронічна ниркова недостатність 1. Гостра ниркова недостатність: етіологія, патогенез, стадії захворювання. Симптоматика, діагностика. Принципи консервативної терапії. Кишковий діаліз, перитонеальний діаліз і гемодіаліз в лікуванні гострої ниркової недостатності. 2. Етіологія і патогенез хронічної ниркової недостатності. Стадії і форми клінічного перебігу. Клініка, діагностика, лікування. Показання до проведення перитонеального діалізу і гемодіалізу. 3. Трансплантація нирки. Показання до трансплантації нирки. Підготовка реципієнта. Вибір донора. Ведення післяоператійного періоду.	2
	Змістовний модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях	2
16	Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях 1. Ниркова колька. Причини виникнення та патогенез. Основні клінічні прояви ниркової кольки. Диференціальний діагноз з іншими захворюваннями. Методи купування ниркової кольки. 2. Гематурія: етіологія, класифікація, діагностика та методи консервативного та оперативного лікування. 3. Гостра затримка сечовипускання. Причини. Діагностика. Перша допомога. 4. Ануурія. Види ануурії. Причини виникнення ануурії. Симптоматика. Діагностика. Лікування. 5. Перекрут яєчка: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування. 6. Парафімоз: причини, симптоматика, діагностика. Перша допомога.	2
17	Підсумковий модульний контроль	2
	Разом	34

Самостійна робота (за модулями і змістовими модулями)

№/пп	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік із зазначенням основних питань, що повинні бути вивчені)	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статевої систем. Симптоми урологічних захворювань. Методи дослідження урологічних хворих. Аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статевої систем.	6
1	Нефроптоз, гідронефroz	3
2	Сучасні ендоскопічні методи лікування урологічних захворювань.	3
	Змістовий модуль 2. Інфекційно-запальні захворювання органів сечової та чоловічої статевої систем. Сечокам'яна хвороба.	4
3	Нефрогенна артеріальна гіпертензія	2
4	Паразитарні захворювання сечової та чоловічої статевої систем	2
	Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження органів сечової та чоловічої статевої систем. Новоутворення органів сечової і чоловічої статевої систем. Гостра і хронічна ниркова недостатність	2

5	Нейрогенні розлади сечовипускання	2
Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях.		2
6	Сечостатеві нориці у жінок	2
7	Підготовка огляду наукової літератури або проведення дослідження (індивідуальна робота)	1

Індивідуальні завдання. Малоінвазивні методи лікування захворювань сечівника, сечового міхура і передміхурової залози (за матеріалами клініки).

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів освіти до підсумкового модульного контролю

Змістовний модуль 1. Клінічна анатомія і фізіологія органів сечової та чоловічої статевої систем.

Симптоми урологічних захворювань. Методи дослідження урологічних хворих. Аномалії розвитку органів сечової та чоловічої статевої систем.

1. Органи сечової і чоловічої статевої систем, їх функціональне значення.
2. Клінічна анатомія органів сечової і чоловічої статевої систем.
3. Болі при захворюванні нирок.
4. Болі при захворюванні сечоводів і сечового міхура.
5. Болі при захворюваннях сечівника і чоловічих статевих органів.
6. Диференційний діагноз ниркової кольки і гострих хірургічних захворювань органів черевної порожнини.
7. Ніктурія, її діагностичне значення.
8. Методика блокади елементів сім'яного канатика і круглої зв'язки матки по Лорин-Епштейну.
9. Поліурія і полілактурія. При яких захворюваннях вони спостерігаються?
10. Нетримання сечі, його види.
11. Гостра затримка сечовипускання.
12. Хронічна затримка сечовипускання.
13. Симптом залишкової сечі.
14. Анурія, її види.
15. Причини преренальної форми анурії.
16. Причини ренальної форми анурії.
17. Причини постренальної анурії.
18. Що таке "прихована лейкоцитурія" і методи її виявлення?
19. Гематурія: види, причини виникнення, методи визначення.
20. Бактеріурія, її види.
21. Хілурія, її види.
22. Піурія.
23. Пневматурія.
24. Уретрорагія.
25. Оглядова урографія та її інтерпретація.
26. Екскреторна урографія, її види, методика виконання.
27. Види рентгенконтрастних речовин.
28. Протипоказання до виконання екскреторної урографії.
29. Ретроградна уретеропієлографія, методика виконання.
30. Ниркова ангіографія, її види. Діагностичне значення.
31. Цистографія, види: осадочна, мікційна, поліцистографія, показання до виконання, діагностичне значення.
32. Уретрографія, види, методика виконання.
33. Радіоізотопна ренографія, методика виконання, діагностична значимість.
34. Сканування нирок.
35. Сцинтіграфія, види, діагностична значимість.
36. Комп'ютерна томографія, магнітно-резонансна томографія.
37. Ультразвукова сонографія.
38. Урофлюметрія, цистоманометрія.
39. Аномалії ниркових судин.
40. Аномалії нирок.
41. Аномалії сечоводів.
42. Аномалії урахуса.
43. Аномалії сечового міхура.
44. Аномалії сечівника.
45. Аномалії яєчок.
46. Фімоз.
47. Гідронефроз: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
48. Симптоматика, діагностика і лікування нефроптозу.

Змістовий модуль 2. Інфекційно-запальні захворювання органів сечової та чоловічої статевої систем.
Сечокам'яна хвороба.

49. Гострий піелонефрит, визначення, класифікація.
50. Шляхи проникнення інфекції в нирку.
51. Симптоматика гострого серозного піелонефриту.
52. Клініка гострого неускладненого піелонефриту, діагностика і лікування.
53. Клініка та діагностика і лікування гострого гнійного піелонефриту.
54. Піелонефрит вагітних: причини виникнення, клініка, діагностика, лікування.
55. Бактеріємічний шок: стадії, симптоматика, діагностика, лікування.
56. Етіологія хронічного піелонефриту, симптоматика, діагностика, лікування.
57. Піонефроз: симптоматика, діагностика, лікування.
58. Методи виявлення прихованої лейкоцитурії.
59. Нефрогенна гіпертензія: види, причини, діагностика, лікування.
60. Гострий паранефрит: визначення, шляхи проникнення інфекції, симптоматика, діагностика, лікування.
61. Шляхи прориву гною при паранефриті.
62. Цистит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
63. Уретрит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
64. Простатит: класифікація, симптоматика, діагностика, лікування.
65. Шляхи прориву гною при абсцесі передміхурової залози.
66. Гострий епідидиміт: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування.
67. Каверніт: симптоматика, діагностика, лікування.
68. Етіологія і патогенез туберкульозу нирки.
69. Клініко-рентгенологічна класифікація туберкульозу нирки.
70. Симптоматика і діагностика туберкульозу нирки. Діагностичне значення провокаційних проб з туберкуліном.
71. Сучасні методи лікування туберкульозу нирки.
72. Симптоматика, діагностика і лікування туберкульозного епідидиміту.
73. Етіологія і патогенез сечокам'яної хвороби.
74. Клінічна картина каменів нирки.
75. Ускладнення каменів нирки.
76. Методи діагностики каменів нирки.
77. Сучасні методи лікування сечокам'яної хвороби.
78. Коралоподібні камені, їх класифікація.
79. Камені сечоводів: симптоматика, діагностика, лікування.
80. Камені сечового міхура: клініка, діагностика, лікування.
81. Ехінококоз органів сечової системи.
82. Філяріоз органів сечостатевої системи.
83. Сечостатевий шистосомоз (більгарціоз): етіологія, клініка, діагностика і лікування.

Змістовий модуль 3. Травматичні пошкодження органів сечової та чоловічої статевої систем
Новоутворення органів сечової та чоловічої статевої систем. Гостра і хронічна ниркова недостатність.

84. Класифікація закритих пошкоджень нирок.
85. Симптоматика, діагностика і лікування закритих пошкоджень нирок.
86. Класифікація відкритих пошкоджень нирок, симптоматика, діагностика і лікування.
87. Пошкодження сечоводів. Симптоматика, діагностика, лікування.
88. Пошкодження сечового міхура, види, клінічні прояви.
89. Діагностика і лікування пошкоджень сечового міхура.
90. Пошкодження сечівника, симптоматика, діагностика, лікування.
91. Показання для накладення первинного шва сечівника.
92. Сучасні малоінвазивні методи лікування звужень сечівника.
93. Пошкодження яечок, види, симптоматика, діагностика, лікування.
94. Класифікація пухлин нирки.
95. Місцеві і екстраперенальні ознаки пухлини паренхіми нирки.
96. Діагностика і лікування пухлини паренхіми нирки.
97. Рак ниркової миски, симптоматика, діагностика, лікування.
98. Пухлина Вільмса – аденоіосаркома, симптоматика, діагностика, лікування.
99. Пухлини сечоводів, клініка, діагностика, лікування.
100. Етіологія пухлин сечового міхура.
101. Класифікація пухлин сечового міхура.
102. Клініка, діагностика і лікування пухлин сечового міхура.
103. Сучасні малоінвазивні методи лікування пухлин сечового міхура.
104. Гіперплазія передміхурової залози.
105. Симптоматика і діагностика гіперплазії передміхурової залози.
106. Види оперативних втручань при лікуванні гіперплазії передміхурової залози.
107. Консервативне лікування гіперплазії передміхурової залози.

108. Стадії раку передміхурової залози.
109. Симптоматика, і діагностика раку передміхурової залози.
110. Оперативне лікування раку передміхурової залози.
111. Сучасні малоінвазивні методи лікування раку передміхурової залози.
112. Медикаментозне лікування раку передміхурової залози.
113. Клініка, діагностика і лікування пухлин яєчка.
114. Клініка, діагностика і лікування раку статевого члена.
115. Нейрогенні розлади сечовипускання, причини, симптоматика, діагностика і лікування.
116. Сторонні тіла нирок і сечових шляхів: клініка, діагностика, лікування.
117. Етіологія, патогенез і класифікація гострої ниркової недостатності.
118. Симптоматика, діагностика і лікування гострої ниркової недостатності.
119. Етіологія, патогенез хронічної ниркової недостатності.
120. Стадії і форми клінічного перебігу хронічної ниркової недостатності.
121. Діагностика і лікування хронічної ниркової недостатності.

Змістовий модуль 4. Невідкладна допомога при урологічних захворюваннях

122. Причини і симптоматологія ниркової кольки.
123. Методи купування ниркової кольки.
124. Причини гострої затримки сечовипускання.
125. Методика катетеризації сечового міхура у чоловіків і жінок.
126. Гематурія, її види, причини.
127. Медична допомога при гематурії.
128. Анурія, її види.
129. Медична допомога при різних видах анурії.
130. Невідкладна допомога при травмах нирки.
131. Невідкладна допомога при травмах сечового міхура, сечівника, органів калитки.
132. Етіологія, клініка, діагностика і лікування міхурово-піхвених нориць.
133. Етіологія, клініка, діагностика і лікування сечовідно-піхвених нориць.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Провести пальпацію нирки.
2. Провести перкусію і пальпацію сечового міхура.
3. Провести пальпацію сечівника і органів калитки.
4. Провести пальпацію передміхурової залози.
5. Оцінити показники загального аналізу сечі.
6. Оцінити показники біохімічного аналізу крові.
7. Виконувати катетеризацію сечового міхура еластичним та металевим катетером.
8. Встановлювати і фіксувати постійний катетер в сечовому міхурі.
9. Інтерпретувати результати:
  - а) оглядової і екскреторної урографії;
  - б) ізотопної ренографії;
  - в) ультразвукової сонографії.
10. Проводити диференційну діагностику ниркової кольки з гострими хірургічними захворюваннями органів черевної порожнини.
11. Складати схему обстеження і лікування хворим з урологічною патологією.
12. Надавати допомогу при парафімозі.
13. Забір мазків з порожнини сечівника.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль.

Система поточного та підсумкового контролю

ПМК здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля і проводиться на останньому занятті модуля. Підсумкова оцінка з дисциплін виставляється на підставі суми поточної успішності здобувача вищої освіти та оцінки, отриманої за ПМК.

Поточний контроль - оцінювання засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми, на практичних підсумкових заняттях - відповідно конкретним цілям змістових модулів. Оцінюються теоретична, практична підготовка та СРС як підготовка до аудиторних занять.

Застосовуються об'єктивні форми поточного контролю:

– теоретичних знань – тестові завдання, ситуаційні задачі, індивідуальне усне опитування на практичних заняттях, співбесіда;

– практичних навичок і вмінь – контроль практичних дій біля ліжка хворого, у перев'язувальній, операцийній, урологічному кабінеті поліклініки.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти на кафедрі:

Таблиця. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-балльною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправлює помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (нездовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю

Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-балльною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Конвертація оцінки за традиційною 4-балльною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) – конвертація сумарної оцінки поточної успішності за модуль – проводиться лише після поточного заняття, що передує підсумковому модульному контролю. Конвертація проводиться за таблицею:

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність балам за ПМК, екзамен та традиційній чотирьохбалльній оцінці

Середній бал за поточну успішність (A)	Бали за поточну успішність з модуля (A*24)	Бали за ПМК з модуля (A*16)	Бали за модуль та/або екзамен ($A*24 + A*16$)	Категорія ЕКТС	За 4-балльною шкалою
1	2	3	4	5 F FX 2 нездовільно	6
2	48	32	80		
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		

2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130		
3,3	79	53	132	D	
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152	C	
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160		
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164	B	4 добре
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176	A	5 відмінно
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180		
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів усіх дисциплін усіх кафедр є єдиною і складає **72 балів**. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студентів – **120**.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контролльному занятті з модуля. До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою та при вивчені модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну (72 бали). Здобувачам освіти, які під час навчання з конкретної навчальної дисципліни, формою контролю яких є підсумковий модульний контроль, мають середній бал успішності від 4,5 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці.

Обсяг матеріалу і критерії оцінювання підсумкового модульного контролю, визначені кафедрою, повідомляються здобувачам освіти до початку навчання. Стандартизовані методи контролю оцінюють теоретичну та практичну підготовку здобувача освіти згідно з вимогами робочої програми. Використання тестів формату інтегрованого ліцензійного іспиту «Крок» під час підсумкового модульного контролю є обов'язковим. Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки: контроль теоретичних знань – шляхом відповіді на запитання білетів (усне опитування) та тестування (письмове опитування); контроль практичних навичок і умінь відбувається шляхом індивідуального контролю практичних дій.

Методи підсумкового контролю:

- теоретичних знань - тестування, відповіді на запитання білетів;
- практичних навичок і умінь – індивідуальний контроль практичних дій.

Критерії оцінювання ПМК:

1. Розв'язання 3 ситуаційних задач з двома питаннями в кожній задачі протягом 12 хвилин. За правильну відповідь на питання ситуаційної задачі здобувач освіти отримує 10 балів, тобто максимум за правильні відповіді на всі питання ситуаційних задач здобувач освіти отримує 30 балів.

2. Проведення тестового контролю: виконання 7 тестових завдань вибіркового типу з однією правильною відповіддю протягом 10 хв. За кожне правильно виконане тестове завдання здобувач освіти отримує 2 бали; максимум за всі тестові завдання – 14 балів.

3. Відповідь на три питання з переліку питань для підготовки до ПМК (на одного здобувача освіти по 2 хв.) За правильну відповідь на одне питання здобувач освіти отримує 12 балів, максимум за 3 питання – 36 балів.

Завдання для ПМК стандартизовані й спрямовані на контроль досягнення кінцевих цілей здобувачем освіти під час вивчення модуля. Перевірка виконання завдань здійснюється викладачем під час ПМК по мірі їх виконання.

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється у балах (традиційна 4-балльна оцінка не виставляється). Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, за якої контроль вважається складеним, є 50 балів.

Максимальна кількість балів, що присвоюється здобувачам освіти при засвоєнні модулю (залікового кредиту ЄКТС) – 200, в тому числі, за поточну навчальну діяльність - 120 балів (60%) (мінімальна – 72 балів), за результатами ПМК – 80 балів (40%).

Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 80, мінімальна – 50 балів (підсумковий модульний контроль вважається зарахованим, якщо здобувач освіти набрав не менше 50 балів з 80).

Модуль зараховується здобувачу освіти, якщо він набрав не менше 122 балів (72 за поточну діяльність + 50 балів за підсумковий модульний контроль).

Методи навчання

Методи навчання спрямовані на вирішення в навчальному процесі освітніх, виховних і розвивальних завдань. Згідно класифікації методів навчання за джерелом інформації та формування умінь і навичок, на кафедрі застосовуються такі методи:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні (різні види проведення експерименту, практики).

Застосовуються активні методи навчання:

- тематичні дискусії;
- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- проблемний виклад.

Навчання орієнтується на придбання здобувачами освіти конкретних навичок, знань і умінь, компетенцій, необхідних у майбутній професійній діяльності з дисципліни «Урологія».

Методи контролю

На кафедрі застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий, тестовий, графічний, програмований, практична перевірка, методи самоконтролю і самооцінки.

Методичне забезпечення

1. Методичні розробки та мультимедійна презентація лекцій.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти під час підготовки до практичного заняття та на заняття.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів освіти над вивченням тем, винесених на самостійне опрацювання.

4. Наочні засоби (навчальні відеофільми, навчальний набір рентгенограм та комп'ютерних томограм згідно тематичних планів).
5. Списки навчальної літератури, що використовуються при вивчені дисципліни.

Рекомендована література

Базова

1. Урологія : національний підручник для студ. вищих мед. навч. закладів IV рівня акредитації / [С. П. Пасечніков, С. О. Возіанов, В. М. Лісовий та ін.] ; за ред. С. П. Пасечнікова. – Вінниця : Нова книга, 2015. – 438 с.

Допоміжна

1. Люлько О. В. Урологія : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівнів акредитації / О. В. Люлько, О. Ф. Возіанов. – вид. 3-е, випр. – К. : Медицина, 2011. – 663 с.
2. Урологія (практичні навички) : навч.-метод. посіб. / [В. П. Стусь, О. В. Люлько, М. М. Моісеєнко та ін.] ; за ред. В. П. Стуся. – Дніпропетровськ : Акцент ПП, 2014. – 141 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.president.gov.ua/tu> - Офіційний веб-сайт Президента України

<http://rada.gov.ua/> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України

<https://mon.gov.ua/ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти та науки

<http://moz.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я

<https://urology.umsa.edu.ua/resources/urologiya-urology-distanciyne-navchannya-meterialno-metodichne-zabezchennya-distanse-education-on-urology> – Матеріали для завантаження / Сайт ПДМУ, Кафедра урології з судовою медициною;

<http://www.inurol.kiev.ua/> – ДУ «Інститут урології» НАМН України;

<http://ukraine.uroweb.ru/> – Український інформаційний портал урологів